

50PLUS wil het goede terug!

*Verkiezingsprogramma
2023-2027*

INDEX

VERTROUWEN BOUWEN	3
ZEKERHEID VAN INKOMEN	4
ZORG & WELZIJN	5
WONEN & BOUWEN	6
VEILIGHEID	7
KLIMAAT, NATUUR & ENERGIE	8
MOBILITEIT	9
MIGRATIE	10
ONDERWIJS & CULTUUR	11
NEDERLAND IN DE WERELD	12
FINANCIELE OVERWEGINGEN	13
Concept Financieel Kader V0	14

VERTROUWEN BOUWEN

Om het vertrouwen in de overheid te herstellen heeft Nederland een evenwichtig beleid nodig. Solidariteit tussen kinderen, ouders en grootouders is daarvoor een voorwaarde, saamhorigheid vormt de basis van ons maatschappelijk functioneren. Studenten, werknemers, ondernemers en gepensioneerden hebben allen belang bij een overheid die zich aan haar afspraken houdt. De oplossing is niet rechts of links, maar eerlijk en transparant.

Herstel van vertrouwen in de politiek vraagt om een brede hervorming van het stelsel van belastingen, toeslagen en sociale zekerheid, waar alle generaties van profiteren. Ons huidige stelsel wordt figuurlijk bij elkaar gehouden met plakband en punaises. Dat is onhoudbaar. De kern van onze welvaartsstaat is toe aan groot onderhoud. Eenvoud, bestaanszekerheid en het belonen van samenwonen, zijn voor 50PLUS de belangrijkste uitgangspunten voor een nieuw sociaal stelsel. 50PLUS heeft in 2020 aangetoond dat onze doelen haalbaar zijn¹.

- Burgerberaad wordt ingezet om te adviseren bij controversiële onderwerpen.
- Iedere kiezer moet gehoord worden. Coalitieakkoorden sluiten op hoofdlijnen. Zorgen dat er ruimte is voor afwijkende standpunten. Ook de oppositie doet mee.
- Een kleinere overheid die duidelijk communiceert met de burgers.
- Regionale problemen op de agenda met inspraak vanuit de regio.
- Niet meer stemmen per fractie, maar hoofdelijk stemmen op elektronische wijze.
- Invoering van een bindend referendum als middel om wetgeving in te nemen.
- 50PLUS zet zich in voor personen met een belemmering of een beperking.
- Gemeenteraadsverkiezingen dienen over lokale politiek te gaan en niet overheerst te worden door landelijke politiek. Daarom worden gemeenteraadsverkiezingen op alfabetische volgorde van gemeente-naam op 26 verschillende woensdagen gehouden.
- Er worden onafhankelijke externe voorzitters van de Tweede Kamervergadering aangesteld.
- De rol van de koning bij de formatie wordt in ere hersteld.
- 50PLUS wil dat bij de waterzuiveringsbelasting het daadwerkelijke waterverbruik of het feitelijk aantal personen in het huishouden als uitgangspunt wordt genomen.
- Waterschappen krijgen door wijziging van de Waterwet de ruimte om kerntaken uit te breiden zoals het opwekken van energie en het verkopen van grondstoffen uit het rioolwater.
- De afhandeling en schadeloosstellingen van het toeslagenschandaal, de gaswinningschade Groningen alsook de waterschade Limburg, dienen kortdurend en voortvarend worden afgewikkeld.
- Een overheid moet betrouwbaar zijn en daarom wil 50PLUS dat de greep in de pensioenkas door het toenmalige kabinet-Lubbers wordt gecompenseerd. De 15 miljard euro die hier mee gemoeid is dient te worden aangewend voor ouderenhuisvesting.
- 50PLUS wil dat het totaal aan invorderings- en/of incassokosten bij het vorderen van schulden wordt gemaximeerd tot 25% van het in de hoofdsom te vorderen bedrag.
- 50PLUS wil dat kleine verkeersovertredingen minder zwaar bestraft worden. De maximale boete voor een administratief af te handelen verkeersboete wordt op €500 (inclusief navorderingskosten) gesteld.

¹ In 2020 heeft 50PLUS met een verkenning aangetoond dat het mogelijk is om onze doelen bij elkaar te brengen met een 'Persoonlijke Korting' voor alle Nederlanders. Deze verkenning moet worden voortgezet: <https://www.cpb.nl/doorrekening-ex-ante-effecten-plannen-socialezekerheids-en-belastingstelsel-50plus>

ZEKERHEID VAN INKOMEN

In een snel veranderende wereld worden onze zekerheden voortdurend bedreigd. Corona heeft ons laten zien hoe kwetsbaar ons sociale vangnet is. En de politiek heeft besloten ons welvaartsvast pensioen te vervangen door een systeem van individuele potjes waarvan niemand exact kan voorspellen wat er uiteindelijk van overblijft. Iedereen heeft behoefte aan zekerheid. Dat geldt ook voor veertigers en vijftigers.

- 50PLUS zet in op financiële weerbaarheid van jong en oud. Werken moet lonen!
- Wij zijn tegen leeftijds- en naamdiscriminatie in het algemeen, op de arbeidsmarkt en bij de overheid.
- De AOW blijft de hoeksteen van onze welvaartsstaat. De hoogte van de uitkering, de koppeling aan het minimumloon en de fiscale behandeling mogen niet aangetast worden!
- Niet invaren in het nieuwe pensioenstelsel. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Het is nog niet te laat om te stoppen met de transitie, zodat wij ons solide pensioenstelsel kunnen behouden, maar dan met een reële rekenrente. De Tweede Kamerverkiezingen van 2023 bieden een allerlaatste kans om het nieuwe pensioenstelsel tegen te houden.
- 50PLUS wil een compensatiepakket voor gemiste indexatiejaren.
- 50PLUS reserveert 5 miljard voor een hervorming van het stelsel van belastingen, toeslagen en sociale zekerheid, waar alle generaties van profiteren. Bestaanszekerheid, eenvoud en het belonen van onderlinge solidariteit door het delen van een woning en voorzieningen (zie CPB-rapport voor oplossingsrichting²) vallen daar ook onder.
- Solidariteit tussen oud en jong houdt in dat de schulden van studenten die hoge schulden hebben opgebouwd wegens hun studie, moeten worden gecompenseerd.
- 50PLUS wil het eigen risico in de zorg voor alle Nederlanders afschaffen. Daarnaast willen wij een dertiende maand voor AOW-ers, het minimumloon en alle gekoppelde uitkeringen (of 6 à 7% algemene verhoging). In totaal wordt hiervoor 10 miljard gereserveerd.
- De ondernemersaftrek telt niet mee voor de bepaling voor de hoogte van de toeslagen,
- 50PLUS wil een minimumtarief invoeren voor zzp'ers van ten minste 200% van het minimumloon. Als mensen minder verdienen dan 200% van het minimumloon dienen de werknemersrechten beschermd te worden.
- 50PLUS wil de solidariteit tussen familieleden en vrienden stimuleren en kiest dan ook voor het afschaffen van de kostendelersnorm voor alle uitkeringen.
- Voor de overzeese bijzondere gemeenten moet een redelijk en billijk sociaal minimum worden ingesteld, en het aanpassen van regelingen op basis van dit sociaal minimum zoals vaststellen minimumloon, AOW, bijstand, etc.

² <https://www.cpb.nl/doorrekening-ex-ante-effecten-plannen-socialezekerheids-en-belastingstelsel-50plus>

ZORG & WELZIJN

De kosten voor de zorg rijzen de pan uit. Maar bezuinigen kan niet betekenen dat mensen die zorg nodig hebben aan hun lot worden overgelaten. Om de schaarse middelen en menskracht te verdelen moeten prioriteiten worden gesteld. 50PLUS houdt eraan vast dat daarbij geen sprake mag zijn van leeftijdsdiscriminatie.

- 50PLUS wil alle artsen en specialisten in loondienst brengen. Het risico dat dit zou leiden tot minder productiviteit wordt ondervangen met een prestatiegerelateerde beloning.
- Alle basiszorg gaat terug naar de overheid.
- Het eigen risico is een onevenredig zware belasting voor kwetsbare groepen. De solidariteit wordt benadrukt door dit naar € 0,0 terug te brengen.
- Tandheekkundige basiszorg hoort in het basispakket.
- Het principe van bejaarden- en verzorgingshuizen wordt in een nieuwe vorm in ere hersteld.
- De huisarts speelt een centrale rol in de zorg voor ouderen en moet voor iedereen beschikbaar zijn. De huisarts moet weer de vertrouwenspersoon van de mensen worden.
- Met innovatie en IT zetten we in op het betaalbaar houden van de zorg.
- Mantelzorgers beter ondersteunen en faciliteren met praktische voorzieningen (mantelzorgverlof, parkeren, etc.).
- Meer aandacht en (financiële) waardering voor medewerkers in de zorg.
- 50PLUS vindt dat euthanasie toegestaan moet worden als er sprake is van ondraaglijk en uitzichtloos lijden.
- Het samenbrengen van nieuwe ontwikkelingen zoals onder andere 'big data', 'blockchain' en 'artificiële intelligentie' biedt een ongekende potentie voor kostenbeheersing in de zorg. 50PLUS maakt incidenteel geld vrij voor plannen waarmee deze ongekende potentie wordt vrijgespeeld.
Want: "den cost gaet voor den baet uyt".
- De verzekeraars mogen niet meer eenzijdig bepalen welke medicijnen worden vergoed.
- Parkeerkosten bij ziekenhuizen en zorginstellingen worden verlaagd, waar mogelijk tot nul.
- Coronatijd heeft Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS) veroorzaakt. Niet alleen bij ouderen maar ook bij pubers en jongvolwassenen. Hiervoor dienen wij aandacht te hebben en dit praktisch te ondersteunen.
- De bezuinigingen op de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) hebben een te grote druk gelegd op patiënten maar ook op de samenleving in zijn geheel, in het bijzonder op hulpverleners. 50PLUS wil weer een goed werkende en humane GGZ zodat patiënten niet aan hun lot worden overgelaten.
- 50PLUS wil een minister Ouderenbeleid.
- 50PLUS blijft onverminderd voor een algemeen vuurwerkverbod.

WONEN & BOUWEN

De huidige wooncrisis in Nederland is een goed voorbeeld van hoe een overheid niet moet opereren. Het beleid heeft opzichtig gefaald en daar hebben inmiddels vele Nederlanders de bittere gevolgen van gevoeld. 50PLUS ziet noodzaak om de vicieuze cirkel te doorbreken door het beschikbaar maken van meer bouwgrond en het fundamenteel stimuleren van samenwonen. Door bepaalde regels te versoepelen stellen we huishoudens waar mogelijk ook veel meer in staat om zelf in actie te komen.

- Met een gerichte impuls voor woningcorporaties zet 50PLUS in op de realisatie van meer betaalbare seniorenwoningen in het lage en het middensegment, met zorgfunctie en aansluiting op openbaar vervoer. Ten behoeve van de financiering kunnen senioren met een hoger middeninkomen ook meedoen (maximaal 25%).
- Met een brede hervorming van het stelsel van belastingen, sociale zekerheid en toeslagen zorgt 50PLUS ervoor dat samenwonen loont voor alle generaties. Met deze hervorming wordt niet alleen doorstroming bevorderd, maar ook eenzaamheid bestreden. (Zie: paragraaf 'Zekerheid en Inkomen').
- Met verwerving of aanwinst van grond door het Rijk zorgt 50PLUS ervoor dat er voldoende bouwlocaties beschikbaar komen voor sociale woningbouw. De winst op de bestemmingswijziging van de grond moet op middellange termijn bijdragen aan de betaalbaarheid van de te realiseren woningen.
- Met een versoepeling van bestaande regels wil 50PLUS kleinschalige wooninitiatieven vanzelfsprekend maken. Denk dan aan kangoeroewoningen, kleine groepswoningen en meer-generatiewoningen. Met de genoemde hervorming van belastingen, sociale zekerheid en toeslagen maken wij dit ook fiscaal aantrekkelijk.
- Om de doorstroming te bevorderen wil 50PLUS een verhuisbonus invoeren voor alleenstaande senioren die samen een huishouden gaan vormen. Ook komt er een verhuisbonus voor iedereen die een sociale huurwoning opgeeft of vanuit een sociale huurwoning gaat samenwonen.
- De jaarlijkse huurverhogingen blijven de komende vier jaren beperkt tot de inflatieaanpassingen.
- 50PLUS wil ontheffing verlenen aan vakantiewoningen om deze permanent te gebruiken voor huidige gebruikers. De ontheffing is niet overdraagbaar.
- Nieuwbouw moet worden afgestemd op de behoeften van de inwoners in de regio (betaalbare woningvoorraad).
- Startersleningen moeten in alle gemeenten beschikbaar worden gesteld voor mensen die de 10% aanbetaling bij de aankoop van de eerste woning niet zelf kunnen opbrengen.
- Bij de huisvesting van asielzoekers moet rekening worden gehouden met evenredige spreiding.
- Door de teruglopende woningproductie in 2024 is een heroverweging van de toewijzingsregels een urgent punt. De wachttijd voor inwoners uit de eigen gemeente mag niet nog verder oplopen.
- 50PLUS wil een brede aanpak dakloosheid met extra aandacht voor dakloze ouderen.
- 50PLUS wil een onderzoek naar de mogelijkheden voor ouderen met geen dan wel een lage hypotheek om de koopwoning als onderpand in te brengen bij een pensioenverstrekker, zodat daarmee een aanvullend pensioen gerealiseerd dan wel verhoogd kan worden.

VEILIGHEID

Nederland wordt steeds onveiliger. Criminele bendes vechten hun oorlogen uit op straat en plegen aanslagen in woonwijken. Groepen zakkenrollers en inbrekers stropen het hele land af. Winkeldieven en overlastgevers staan na arrestatie vaak dezelfde dag alweer op straat en bedreigen hun aangevers. 50PLUS wil dat we weer veilig over straat kunnen en dat we veilig zijn in onze huizen.

- 50PLUS zet in op de menselijke maat met lokale politiebureaus en de wijkagenten moeten terug in de wijk.
- Actief en integraal ontmoedigingsbeleid voeren ten aanzien van alcohol, drugs, gokken en gamen.
- Buitenlandse bendes worden actief opgespoord, uitgezet en in heel Europa gesignaleerd.
- Er moet een landelijk verbod komen op het dragen van messen en dat moet streng worden gehandhaafd.
- Bankten dienen identiteits- of pasfraude vroegtijdig te signaleren en de transacties blokkeren dan wel terugstorten.
- Waar mogelijk wordt preventief een op Artificiële Intelligentie (AI) gebaseerde zorg-assistent ingezet (een computergestuurde stem) die direct reageert.
- Geweld tegen hulpverleners blijft een onaanvaardbaar probleem waartegen de verhoging van straffen vooralsnog onvoldoende effect resulteert. 50PLUS wil een intensieve informatiecampagne over de gevolgen van geweld tegen hulpverleners voor zowel de slachtoffers als daders.

50PLUS wil de wereld leefbaar houden voor huidige en toekomstige generaties. 50PLUS staat voor een krachtig klimaat-, energie- en milieubeleid en maakt zich sterk voor het behoud en herstel van de biodiversiteit. Daarbij moet getracht worden schade aan de economie te voorkomen en economische groei niet te belemmeren. Verantwoord beheer van de natuur is een opgave voor ons allemaal. Wel moeten we erop letten dat de lasten ook eerlijk worden verdeeld.

Het komt neer op het in balans brengen van ‘het eind van de maand en het eind van de planeet’. 50PLUS wil inzet op innovatieve duurzame energiebronnen. 50PLUS wil met spoed virtuele energiecentrales in de provincies. Het clusteren van decentrale opwekkingsinstallaties zoals micro-warmtekrachtcentrales, windturbines, zonneparken maar ook biogasinstallaties en gas- en kolencentrales (afgekort VVP), die allemaal van één punt in de provincie worden aangestuurd waardoor wij het maximale rendement uit groene energie krijgen. Dit betekent bij veel windenergie en zonne-energie dat bijvoorbeeld de kolencentrale of aardgascentrale minder hoeft te produceren.

- Klimaatbeleid inrichten op de ontwikkeling van krachtige nieuwe technologie.
- Het Nederlandse landbouwbeleid mag niet strenger zijn dan dat van de buurlanden.
- De indeling van Natura 2000-gebieden wordt herzien zodat er een kleiner aantal grotere aaneengesloten natuurgebieden ontstaat.
- Er komt onderzoek naar de mogelijkheid om te komen tot een “Westerscheldedijk”.
- De vervuiling van het oppervlaktewater en de daarmee gepaard gaande vervuiling van het grondwater door overbemesting en gebruik van gewasveredelaars dient met een heffing te worden afgestraft.
- Daarnaast dient er een belasting per kubieke meter te komen op het onttrekken van oppervlakte- en grondwater. Het plafond van 300 kubieke meter uit de belasting op het leidingwater komt te vervallen.
- 50PLUS wil de inzet op innovatieve duurzame energiebronnen voortzetten maar wij verzetten ons tegen kapitaalvernietiging door verplichte en versnelde uitrol van onbewezen technologieën.
- 50PLUS steunt de huidige inzet voor twee nieuwe kerncentrales en ziet mogelijkheden in de kleine modulaire kerncentrales. Wij eisen de hoogst mogelijke standaarden voor de veiligheid en veilige opslag van afval.
- De ontwikkeling van kernenergie gebaseerd op schone kernfusie is interessant en vraagt mogelijk om flexibiliteit ten aanzien van de eerste twee punten.
- In de strijd om een beter klimaat te krijgen is het niet meer de vraag welke energiebronnen we ons wensen maar moeten alle vormen van energie ingezet worden. Wel dient daarbij aangetekend te worden dat wind- en zonne-energie een enorme claim legt op de schaarse ruimtelijke ordening die we al zo hard nodig hebben voor voedsel, huisvesting en ondernemen. Dus windenergie moet naar zee verhuizen en zonne-energie moet op bestaande bouwwerken plaatsvinden.
- 50PLUS wil een regierol van de overheid bij netcongestie.
- Klimaatadaptie (verstevenigen dijken, meer groen in stad en land) moet veel meer aandacht krijgen in het klimaatdebat.
- De baten moeten de kosten rechtvaardigen; in deze tijden van crisis wordt er te veel uitgetrokken voor klimaat- en stikstoffondsen.
- 50PLUS zet zich in voor een balans tussen de economische belangen van industrie en landbouwbedrijven, wonen en natuur.
- 50PLUS is voor continuering van de salderingsregeling voor burgers/particulieren die via zonnepanelen energie opwekken.
- 50PLUS wil een strengere naleving en handhaving van de Wet Dieren.
- Het inleveren van statiegeldblikjes en -flesjes is vaak niet mogelijk vanwege bijvoorbeeld defecte inname-apparaten. 50PLUS wil dan ook een innameplicht voor verkopers van statiegeldhoudende artikelen.

MOBILITEIT

Het verkeer in en rond de grote steden loopt vast. De oplossing van het ene probleem maakt het andere groter. Openbaar vervoer is bij uitstek een taak van de overheid. Met goed en betaalbaar openbaar vervoer kan het gebruik van auto's worden teruggedrongen waarmee wij bijdragen aan het halen van de klimaatdoelstellingen. De opkomst van deelscooters en deelfietsen en speciale taxi-applicaties biedt veel mensen een uitkomst, maar omdat een strategische visie ontbreekt is er sprake van onverantwoorde wildgroei. Mensen met lichamelijke klachten en/of een kleine beurs kunnen vaak geen gebruik maken van hippe alternatieven. 50PLUS eist dan ook een nieuwe visie op het openbaar vervoer van de toekomst en wij trekken daar ook extra middelen voor uit.

- 50PLUS geeft hoge prioriteit aan veilig ov met inbegrip van financiële ondersteuning voor verliesgevende lijnen.
- 50PLUS wil dat de Rijksoverheid een nieuwe visie ontwikkelt op de toekomst van het openbaar vervoer in Nederland. Wij trekken 500 miljoen euro extra uit voor uitvoering van deze nieuwe strategische visie.
- Bij nieuw te ontwikkelen woningen wordt rekening gehouden met bereikbaarheid van bestaande voorzieningen (15 minuten stad).
- De stand van de techniek vereist dat ook de kansen en risico's van 'zelfrijdende auto's' (full autonomous driving) worden betrokken bij een moderne visie op openbaar vervoer.
- 50PLUS streeft naar een gratis openbaar vervoer en wil als begin van dit streven gratis ov in de daluren.

MIGRATIE

Het tempo van bevolkingsgroei blijkt elk jaar hoger dan eerder verwacht. De aanjager van die groei is een onbeheersbaar immigratieniveau. De natuurlijke groei is vrijwel nihil. De jaarlijkse toename van het aantal inwoners is inmiddels zo hoog dat het de samenleving dreigt te ontwrichten. Problemen op het terrein van wonen, zorg, sociale zekerheid en solidariteit stapelen zich op. We moeten onderscheid maken in verschillende vormen van migratie en daar aangepast beleid op ontwikkelen. Mensen die vluchten voor hun leven willen we helpen als dat kan. Arbeidsmigratie heeft alleen zin als wij dat werk hier in Nederland willen houden. In alle gevallen moet worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor opvang buiten ons land.

- 50PLUS zet in op temporisering bevolkingsgroei door het beperken van migratie. Migratie staat niet los van bevolkingsgroei, krimpende gezinnen en afnemende solidariteit.
- 50PLUS wil hogere drempels voor permanente vestiging van asielzoekers en arbeidsmigranten waardoor kettingmigratie wordt teruggedrongen.
- Gezinshereniging is voor immigratie uit niet-EU landen het belangrijkste immigratiemotief. Naast maatregelen voor hogere drempels voor definitief verblijf van arbeidsmigranten en asielmigranten uit niet-EU landen zal 50PLUS zich inzetten voor humaan maar realistisch beleid inzake gezinshereniging.
- Streven naar verminderen van arbeidsmigratie door het enthousiasmeren van reeds beschikbaar arbeidspotentieel.
- Voor vluchtelingen wil 50PLUS zo veel mogelijk opvang in de regio organiseren. Als mensen naar Nederland komen wordt een termijn voor opvang afgesproken. Deze termijn kan één keer worden verlengd. Daarna wordt besloten over een permanente verblijfsvergunning.
- Het beleid is erop gericht dat afgewezen asielzoekers Nederland verlaten. Afgewezenen die overlast geven worden geïsoleerd tot zij weggaan.
- 50PLUS wil dat wat betreft de immigratie via de koninkrijksgrenzen dezelfde beperkingen gelden als voor de immigranten in Europees Nederland.

ONDERWIJS & CULTUUR

In de vorige eeuw was de Nederlandse politiek gekenmerkt door een aantal religieuze en maatschappelijke zuilen. Inmiddels leven we in een multicultureel land, waarbij de waarden dwars staan op de oude zuilen. De feitelijke ontzuiling van Nederland legitimeert een effectieve scheiding van kerk en staat: nutsvoorzieningen zoals scholen en ziekenhuizen worden alleen gefinancierd voor zover ze openbaar zijn.

- 50PLUS wil dat de verzuiling van het onderwijs wordt afgebouwd. Het ministerie van onderwijs dient een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden hiervan.
- De subsidiering van buitenlandse studenten in het hoger onderwijs wordt beëindigd.
- Voertaal onderwijs (hoger- en universitair onderwijs) is Nederlands.
- Zwemmen wordt toegevoegd aan het bewegingsonderwijs op basisscholen.
- Extra inzet op verbeteren van laaggeletterdheid.
- De hoogte van de basisbeurs wordt onafhankelijk van het woonadres. De door 50PLUS verkende hervorming van het stelsel van toeslagen en sociale zekerheid biedt studenten een toelage die onafhankelijk is van het woonadres. 50PLUS vindt dat deze beleidsoptie verder verkend moet worden.

NEDERLAND IN DE WERELD

Internationale samenwerking is voor Nederland van groot belang. 50PLUS vindt het belangrijk dat Nederland zich duidelijk profileert in organisaties als de EU en de NAVO. Onze vertegenwoordigers in internationale organisaties moeten serieus worden geselecteerd op geschiktheid voor de baan. Het moet afgelopen zijn met het handjeklap in Haagse achterkamertjes!

Een krachtige Europese Unie die de kerntaken goed coördineert tussen lidstaten heeft niet steeds meer geld nodig voor eigen beleid.

Geen uitbreiding met nieuwe landen. 50PLUS is voor kritisch lidmaatschap en wil daarbij een sterke, stabiele Europese Unie.

Lidstaten die zich niet aan de spelregels houden, krijgen als ultieme sanctie uitsluiting uit de EU bij voortdurend overtreden van de Europese regels en afspraken.

- 50PLUS wil niet dat Nederland opdraait voor het slechte economische beleid van andere eurolanden.
- De verspilling in de EU moet voortvarend worden aangepakt. Versober de extravagant luxe arbeidsvoorwaarden van EU-ambtenaren en vestig het Europees Parlement permanent in Straatsburg en laat de zetel van de EC in Brussel.
- 50PLUS hecht aan samenwerking én het subsidiariteitsbeginsel. Wij vinden het nog veel te vroeg om te werken richting federalisering van de Europese Unie.
- 50PLUS is wel voorstander van het verder verbreden van de samenwerking in de BeNeLux met als mogelijk resultaat een (con-)federatie tussen de BeNeLux lidstaten.
- Nederland hoort tot de 20 grootste economieën in de wereld. Zeker in BeNeLux-verband zouden wij voor de G20 moeten worden uitgenodigd.
- De NAVO blijft de hoeksteen van het Nederlandse veiligheidsbeleid. Nederland doet er alles aan om de afgesproken 2%-norm te halen.
- Wij blijven met de NAVO Oekraïne steunen in haar strijd voor vrijheid. 50PLUS hecht veel waarde aan het zoeken naar een diplomatieke oplossing.
- Betere afstemming en méér taakspecialisatie binnen Europese krijgsmachten is een belangrijk strategisch doel maar een 'EU-leger' is wat 50PLUS betreft niet aan de orde.
- Veteranen verdienen blijvende waardering en erkenning. De subsidie van de Rijksoverheid t.b.v. activiteiten van en voor veteranen blijft op peil.
- 50PLUS wil een meer terughoudende opstelling als het gaat over Nederlandse deelname aan internationale militaire operaties. Te vaak zijn niet de opgegeven humanitaire redenen de grondslag voor militaire actie maar economische of geopolitieke belangen. Het ministerie van Defensie begint daarmee eerder op een ouderwets ministerie van Oorlog te lijken. 50PLUS wil daarom de naam wijzigen in ministerie voor Vrede en Internationale Veiligheid.

FINANCIELE OVERWEGINGEN

Bijna twee decennia zijn gepensioneerden het kind van de rekening geweest bij elke grote hervorming of bezuinigingsoperatie. Gepensioneerden werden steevast buitenproportioneel geraakt. Zowel door het niet indexeren van de pensioenen, als bij de belastingen en steeds vaker door hogere kosten voor de zorg.

- 50PLUS stelt als harde eis, dat de tijd dat gepensioneerden onevenredig veel bijdragen aan de (nieuwe) doelen van de overheid, voorbij moet zijn.
- 50PLUS staat voor een verantwoord begrotingsbeleid dat rekening houdt met de economische cyclus. Het vorige kabinet heeft grote bestedingsprogramma's opgestart, precies op het moment dat de arbeidsmarkt al oververhit was. Denk onder andere aan klimaat, stikstof en migratie. Dat is niet verstandig en zeker niet doelmatig.
- 50PLUS ziet ruimte om te besparen op de bestedingsprogramma's van het vorige kabinet, door andere keuzes te maken of door het voorgenomen beleid te vertragen.
- De directe kosten van de wensen van 50PLUS, bedragen voor de schatkist (ex ante) ongeveer 21 miljard euro per jaar (zie tabel hieronder). Daar stellen wij ruim 9 miljard aan structurele besparingen en 5 miljard aan lastenverzwaring voor bedrijven tegenover. Resteert een saldo van -7 miljard (-0,7% BBP) voor het EMU-saldo. Deze netto impuls geldt voor het einde van de volgende kabinetsperiode in 2028.
- Vanwege de oververhitting van de Nederlandse arbeidsmarkt en de nog steeds hoge inflatie, acht 50PLUS het verantwoord om in de eerste jaren juist wat zuiniger te zijn met betrekking tot het begrotingsbeleid. Op deze manier kan de overheid de ECB helpen om de inflatie zo snel mogelijk onder controle te krijgen.
- Als er gedurende de kabinetsperiode meevallers te verdelen zijn, dan vinden wij dat gepensioneerden evenredig mee moeten delen in de besteding van de meevallers. In het geval van tegenvallers zijn wij consequent: dan zijn wij ook bereid om te accepteren dat een evenredig deel van het zuur neerslaat bij (een deel van de) gepensioneerden.
- Wij eisen dat de cyclus wordt doorbroken dat gepensioneerden telkens tot de melkkoe van elk bezuinigingsplan worden gebombardeerd. Met 50PLUS zorgen wij ervoor dat die oneerlijke tijd voorbij is.

Concept Financieel Kader V0

Fin. Kader (ex ante) in mrd euro	2028
Afschaffen Eigen Risico	-5,00
Belastinghervorming / Bestaanszekerheid	-5,00
13e maand voor AOW, Minimumloon en uitkeringen	-5,00
Intensivering zorg, onderwijs en veiligheid & mobiliteit	-3,50
Terugkeer tandartszorg in Basispakket	-1,60
Programma 'kwaliteit en productiviteit overheid' (10 jr)	-1,15
Mitigatie kabinetsbeleid klimaat, stikstof en migratie	2,50
Algemene uitgaventaakstelling doelmatigheid	2,50
Hervorming belastingen voor bedrijven	5,00
Inzet op een lager Meerjarig Financieel Kader (MFK)	1,10
ODA-prestatie naar EU gemiddelde +	2,40
Oplopende besparingen nav 'programma productiviteit'	0,75
Naar EMU-saldo	-7,00

Van dit verkiezingsprogramma maken ook de antwoorden en overwegingen onderdeel uit zoals gegeven op vragen van kieshulpen en stemwijzer, voor zover deze niet beschreven staan in dit verkiezingsprogramma.

***Verkiezingsprogramma
2023-2027***